

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4043/2534

นางสาว อรพรรณ จิตร แสง ทรัพย์ โดยผู้ร้อง นางสาว เสาวรีย์ จิตร แสง ทรัพย์ มารดา ผู้แทนโดยชอบธรรมผู้ร้อง นาง พิมพ์ หรือ กิมไล้ แซ่ ตันผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1657, ป.พ.พ. มาตรา 1656, ป.พ.พ. มาตรา 1646, ป.พ.พ. มาตรา 1647

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ตายเป็นผู้เขียนพินัยกรรมด้วยลายมือตนเองทั้งฉบับพินัยกรรมจึงสมบูรณ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1657 โดยหาจำต้องมีพยานพินัยกรรมไม่ ข้อความในบันทึกของผู้ตายมีว่า "ถ้าหากช่วงต่อไปฉันมีอันที่จะต้องตายจากไป ฉันมีทรัพย์สินทั้งหมดที่เห็น ๆ อยู่นี้ ฯลฯ ในใจจริงนั้นคิดจะยกให้กับตาย ผู้ซึ่งเป็นลูกสาวของน้าสาวคนเล็กซึ่งฉันเห็นว่าเขาเป็นผู้มีสติปัญญาที่ดี ฉันเพียงแต่คิดว่าฉันจะควรที่ฉันจะยกข้าวของซึ่งเป็นของฉันให้ตาย ฯลฯ ส่วนข้าวของอย่างอื่นก็แล้วแต่บรรดาญาติจะเห็นสมควรจะให้อะไรแก่เด็กเหล่า บ้าง ฯลฯ (ทรัพย์สมบัติเหล่านี้ ขอยกเว้นไม่มีการแบ่งให้กับแม่ และลูก ๆ ของแม่ทุกคนโดยเด็ดขาดไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น) ในข้อความทั้งหมดที่เขียนมานี้ ฉันมีสติดีทุกประการ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากฉันเองก็ขอให้ถือว่านี่คือการสั่งเสีย ฯลฯ แล้วลงชื่อ น.ส.ยุพินฉัตรพงศ์เจริญ(พิน)" ซึ่งตามบันทึกดังกล่าวมีข้อความว่าเมื่อผู้เขียนตายไปทรัพย์สินของตนให้แก่ใครบ้าง มีใครบ้างที่ไม่ยอมให้และลงท้ายด้วยว่ามีสติดี จึงเข้าลักษณะพินัยกรรมตามมาตรา 1646, 1647 แล้ว หาใช้บันทึกบรรยายความคิดความรู้สึกในใจเท่านั้นไม่ ผู้คัดค้านฎีกาในข้อกฎหมาย ซึ่งเป็นข้อกฎหมายที่ไม่เป็นสาระแก่คดีเพราะไม่อาจทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงศาลฎีกาย่อมไม่รับวินิจฉัยให้.

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องเป็นบุตรผู้เยาว์ของนางเสาวรีย์และเป็นทายาทผู้รับพินัยกรรมของนางสาวยุพินผู้ตาย ผู้ตายมีทายาทคือมารดาและพี่น้องร่วมมารดาของผู้ตายซึ่งถูกตัดออกจากกองมรดกตามพินัยกรรมดังกล่าวแล้ว กับน้าคือนางเสาวรีย์มารดาผู้ร้องผู้ตายมีทรัพย์สินมรดกแต่มีเหตุขัดข้องในการจัดการมรดก มารดาผู้แทนโดยชอบธรรมมิได้เป็นบุคคลผู้ต้องห้ามตามกฎหมายมิให้เป็นผู้จัดการมรดก ขอให้ตั้งผู้ร้อง (ที่ถูกควรเป็นมารดาผู้ร้อง) เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายผู้คัดค้านยื่นคำร้องว่า ผู้คัดค้านเป็นมารดาและเป็นทายาทโดยธรรมเพียงผู้เดียวของผู้ตาย จึงเป็นผู้มีสิทธิรับมรดกทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียวของผู้ตาย ผู้ร้องไม่ได้เป็นทายาทโดยธรรมของเจ้ามรดกจึงไม่มีสิทธิรับทรัพย์สินมรดก ผู้ร้องมิได้มีส่วนได้เสีย ไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลตั้งผู้จัดการมรดก บันทึกของผู้ตายที่ผู้ร้องอ้างว่าเป็นพินัยกรรม ผู้ร้องทำปลอมขึ้น ข้อความที่เขียนและลายมือชื่อไม่ใช่อักษรของผู้ตาย ข้อความในบันทึกทั้งหมดไม่ปรากฏข้อความตอนใดระบุว่าพินัยกรรมที่ได้ทำไว้เพื่อตายในเรื่องทรัพย์สินมรดกให้ผู้ใด จึงไม่มีผลบังคับใด ๆ ตามกฎหมาย ขอให้ยกคำร้องและตั้งผู้คัดค้านเป็น ผู้จัดการมรดกของผู้ตายศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางเสาวรีย์ จิตรแสงทรัพย์ เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและให้ยกคำร้องของผู้คัดค้านผู้คัดค้านอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนผู้คัดค้านฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่านางสาวยุพินผู้ตายเป็นผู้เขียนพินัยกรรมเอกสารหมาย ร.2 ด้วยลายมือตนเองทั้งฉบับ ดังนั้น พินัยกรรมจึงสมบูรณ์โดยหาจำต้องมีพยานรับรองพินัยกรรมไม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1657ที่ผู้คัดค้านฎีกาในประเด็นข้อ

แรกว่า ข้อเท็จจริงที่ได้ความว่าผู้ตายมิได้ลงลายมือชื่อในเอกสารหมาย ร.2 ต่อหน้าพยานสองคน พร้อมกัน และพยานสองคนนั้นมิได้ลงลายมือชื่อไว้พร้อมกันในขณะนั้น เอกสารหมาย ร.2 จึงเป็น พิณยกรรมที่สร้างขึ้นขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1656 ย่อมตกเป็นโมฆะตาม มาตรา 1705 เป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้น ซึ่งมีบันทึกอยู่ในท้องสำนวนของศาลชั้นต้นอย่างชัดเจน จึงถือได้ว่าเป็นข้อที่ว่างกันมาแล้วใน ศาลชั้นต้น และการทำพิณยกรรมผิดแบบเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน ขอบที่ศาลอุทธรณ์จะรับวินิจฉัยให้ผู้คัดค้านนั้น เห็นว่าเป็นฎีกาในข้อกฎหมายที่ไม่เป็น สาระแก่คดีเพราะไม่อาจทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง ศาลฎีกาจึงไม่รับวินิจฉัยส่วนที่ฎีกาว่า บันทึก ตามเอกสารหมาย ร.2 เป็นเรื่องและผู้ตายบรรยายความคิดความรู้สึกไว้จึงไม่เป็นพิณกรรมนั้น เอกสารหมาย ร.2 มีข้อความว่า "ฯลฯ ถ้าหากช่วงต่อไปฉันมีอันที่จะต้องตายจากไป ฯลฯ ฉันมี ทรัพย์สินทั้งหมดที่เห็น ๆ อยู่นี้รวมทั้งเงินสดในธนาคาร ที่ดินพร้อมบ้านที่ดอนเมืองพัฒนา ใน ใจจริงนั้นคิดจะยก ให้กับต่ายหรืออรวรรณ จิตรแสงทรัพย์ ผู้ซึ่งเป็นลูกสาวของน้ำสาวคนเล็กซึ่ง ฉันเห็นว่าเขาเป็นผู้มีสติปัญญาที่ดี ฉันเพียงแต่คิดว่าฉันจะควรที่ฉันจะยกข้าวของซึ่งเป็นสมบัติของ ฉันให้ต่าย ก็ขอเพียงว่าให้ต่ายช่วยจัดการให้ที่พักอาศัยแก่เด็ก ฯลฯ ส่วนข้าวของอย่างอื่นก็แล้วแต่ บรรดาญาติจะเห็นสมควรจะให้อะไรแก่เด็กเหล่านั้นบ้าง ฯลฯ (ทรัพย์สินสมบัติเหล่านี้ขอยกเว้นไม่มี การแบ่งให้กับแม่และลูก ๆ ของแม่ทุกคนโดยเด็ดขาด ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น) ส่วนเงินในธนาคารมี สมุดด้วยในหลายเล่ม บางเล่มจะเขียนหน้าปกว่า ลพ-ตุ้ม-หรือนกนั้นก็คือของเด็กเหล่านั้น ช่วย จัดการโอนให้ ฯลฯ ในข้อความทั้งหมดที่เขียนมานี้ ฉันมีสติดีทุกประการ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลง จากฉันเองก็ขอให้ถือว่า นี่คือการสั่งเสีย ฯลฯ แล้วลงชื่อ น.ส.ยุพินฉัตรพงศ์เจริญ (พิน)" ตรงข้อ ความในเอกสารหมาย ร.2 นี้ มีข้อความว่า เมื่อผู้เขียนตายไปทรัพย์สินของตนให้แก่ใครบ้าง มีใคร บ้างที่ไม่ยอมให้ และลงท้ายด้วยว่ามีสติดี จึงเข้าลักษณะพิณกรรมตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1646, 1647 แล้วไม่ใช่เป็นบันทึกบรรยายความคิด ความรู้สึกในใจเท่านั้นพิพากษายืน.

องค์คณะ

ไมตรี กลั่นนุรักษ์ · จรัส อุดมวรชาติ · อุไร คังคะเกตุ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4043/2534>